

Nutsbedrijven Houderstermaatschappij (Nuhma)
Coöperatieve Vennootschap
Trichterheideweg 8, 3500 Hasselt

BTW BE0472.325.068

Jaarverslag betreffende het boekjaar per 31 december 2019 van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van aandeelhouders over de geconsolideerde jaarrekening.

Geachte algemene vergadering,
Geachte aandeelhouders,

Met het oog op de goedkeuring van de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar dat afsloot op 31 december 2019, hebben wij het genoegen overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen verslag uit te brengen over de geconsolideerde activiteit van onze vennootschap, gedurende het boekjaar afgesloten op 31/12/2019. We hebben de eer de geconsolideerde jaarrekening betreffende het afgelopen boekjaar aan uw goedkeuring voor te leggen.

Voorafgaandelijk aan de resultaten van het boekjaar en de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de vennootschap geconfronteerd wordt, wordt hierna eerst in detail ingegaan op een meer algemene duiding over de ontwikkeling van het bedrijf.

1. Commentaar op de jaarrekening

a. Algemene commentaar

Als Limburgs klimaatbedrijf draagt Nuhma via haar participaties in **hernieuwbare energie** bij aan het behalen van de klimaatdoelstellingen die de steden en gemeenten van Limburg onderschreven bij de ondertekening van het Covenant of Mayors. Deze inspanningen vormen een belangrijke bijdrage in de energietransitie die ondertussen ook op Europees niveau werd vastgelegd. De energietransitie betekent de overgang van energie uit fossiele brandstoffen naar duurzame energie.

De participaties van Nuhma die gerelateerd zijn aan de duurzame energievoorziening werden in 2018 ondergebracht in de vennootschap Nuhma AC. Deze participaties blijven zich in 2019 met een gezonde groei verder ontwikkelen:

- Op het vasteland verschenen 5 nieuwe **windmolens** gebouwd door Aspiravi Holding, met als dochterondernemingen onder andere Limburg Win(d)t en Vleemo. In totaal is Nuhma via de Aspiravi-groep betrokken bij 191 windmolens op land in België.
- Nuhma investeert eveneens in **offshore windparken** in de Noordzee. C-Power, Northwind en Rentel zijn succesvolle operationele offshore windparken. In september startte SeaMade met de werkzaamheden op zee, de funderingen voor 58 bijkomende

windmolens en 2 onderstations werden geïnstalleerd. Voor het einde van 2020 zal het windpark energie leveren aan zo'n 485.000 gezinnen.

- **Internationaal** is Nuhma ook aanwezig via onrechtstreekse participaties in windparken in Curaçao en in onderzoek naar getijdenenergie voor de Schotse kust.
- Voorts houdt Nuhma directe en indirecte participaties aan in de sector van **biomassa** en **compostering**, met name in A&S Energie, A&U Energie en Bionerga. Laatstgenoemde bouwt in Beringen een nieuwe biomassacentrale. Vanaf 2020 zal deze 200.000 ton niet recycleerbare biomassa (huishoudelijk afval) verwerken tot warmte en elektriciteit. Het lopende vergunningsrisico van de nieuwe centrale wordt door Nuhma afgedekt zoals beschreven in de toelichting van de jaarrekening. A&U betreft ook een nieuwe biomassa-installatie in aanbouw te Wielsbeke. Deze centrale met een geïnstalleerd vermogen van 20 MW zal vanaf het voorjaar 2020 niet recyclebaar houtafval omzetten in warmte en elektriciteit.
- Ten slotte zijn er de deelnames in het **transport** van energie, met onrechtstreekse deelnames in Elia en Fluxys die respectievelijk instaan voor het hoogspanningsnet voor elektriciteit en het gasnetwerk.

Nuhma volgt als actieve holding de ontwikkeling van haar participaties kort op. De vennootschappen kunnen goede resultaten voorleggen, mede dankzij volatiele energieprijzen. De verwachtingen voor 2020 zijn positief gezien de prijzen in grote mate werden vastgeklikt.

De veelheid van participaties in hernieuwbare energie vindt haar oorsprong in de partnerships en projectfinanciering. Als bijkomend voordeel biedt deze structuur een zekere risicospreiding. De voordelen van deze structuur zijn vele malen groter dan de veel gehoorde kritiek van "ingewikkeld en onvoldoende transparant".

Voorts draagt Nuhma via diverse participaties ook bij in de ontwikkeling van slimme energienetten. Door de talrijke decentrale investeringen in groene energie softwarematig te koppelen, bouwt Nuhma langzaam maar zeker aan een virtuele energiecentrale (virtual power plant – VPP) waarvan de onderdelen met elkaar verbonden zijn door een smart grid. Het geheel van deze participaties werd in 2019 ingebracht in de vennootschap **Nuhma DC**. Zij betrachten in hoofdzaak functionele oplossingen met een hogere toegevoegde waarde of efficiëntie voor de aandeelhouders.

- **Enervalis** zet in op de ontwikkeling van software die gebouwen slim laat omgaan met de energie die het opwekt uit bijvoorbeeld zonnepanelen en toepassingen die het elektriciteitsnet omvormt tot een slim netwerk of smart grid.
- Kennisbedrijf **3E** levert consultancy diensten inzake hernieuwbare energie en energiebesparing. Daarnaast ontwikkelt en commercialiseert 3E software voor de monitoring, rapportering en optimalisatie van zonnepaneleninstallaties, windmolens en gebouwbeheerssystemen.
- **TeaMwise** specialiseert zich in het ontwikkelen en aggregeren van verbruiks- en productie-installaties, om de energie beschikbaar te stellen als tertiaire reserve met dynamische profielen (R3DP) voor de netbeheerder Elia. Wanneer er onbalans heerst op de elektriciteitsmarkt kan Elia een beroep doen op deze reservecapaciteit.

Nuhma erkent tevens het belang van opslag van energie en nieuwe modaliteiten voor mobiliteit.

- Hierin kadert de deelname van Nuhma in **Campus EnergyVille** te Genk. Hier wordt o.a. onderzoek gevoerd naar toepassingen voor de opslag van energie in batterijen.

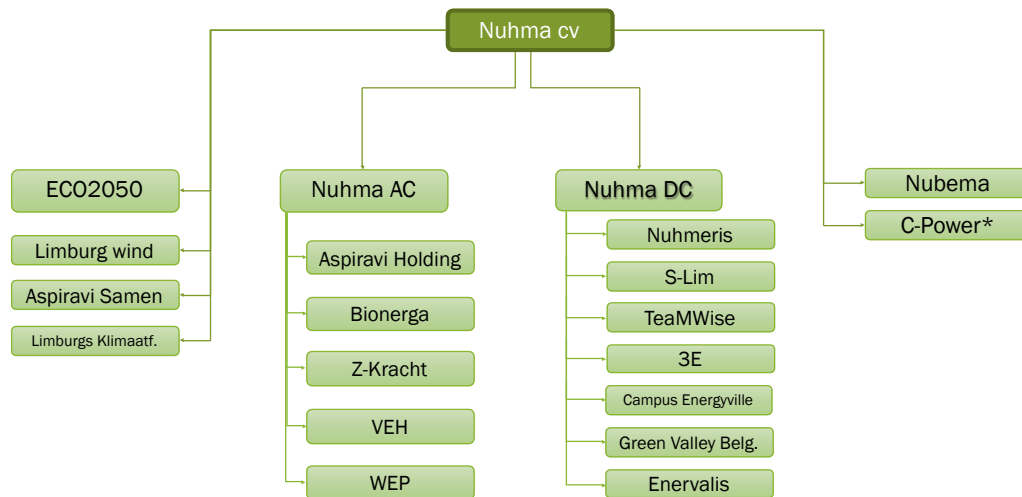
- Bionerga voert een studie uit met betrekking tot de opslag van energie via waterstof en de mogelijkheden om het vervoer van afval te laten gebeuren met vrachtwagens die rijden op waterstof. Deze studie werd ondersteunt met middelen vanuit SALK en gebeurde in samenwerking met POM Limburg.

Daarnaast wil Nuhma haar aandeelhouders – de gemeenten – ondersteunen met diensten en in de ontwikkeling naar smart cities. **Van smart grid naar smart city!**

- Hiertoe heeft Nuhma een deelname in **s-Lim** cvba. Zij verenigt de Limburgse gemeenten om via samenwerking de regio te laten uitgroeien tot een smart region. Uitgaande van de noden van zowel landelijke als stedelijke besturen fungeert s-Lim als aankoopcentrale voor technologische en softwarematige toepassingen om zo de welvaart, het welzijn en de levenskwaliteit van de burgers te bevorderen.
- Samen met Cipal-Schaubroeck investeert Nuhma in **Green Valley Belgium**, een softwarehuis dat software voor openbare besturen ontwikkelt en commercialiseert.
- Via de vennootschap **Nuhmeris** worden operationele investeringen uitgevoerd in volgende domeinen:
  - o **Software** ter ondersteuning van de evolutie naar slimme steden, zoals een centraal dataplatform voor veilige opslag van data. Door deze centraal te voorzien voor de Limburgse gemeenten ontstaat de nodige schaalgrootte en leidt dit tot aanzienlijke kostenbesparingen.
  - o Daarnaast biedt Nuhmeris **noodstroomaggregaten** aan voor de gemeenten. Zo kan er voorzien worden in energie wanneer er een stroompanne plaatsvindt of bij stroomschaarste wanneer een afschakelplan in werking wordt gesteld. Tevens worden aan aantal generators ingezet als tertiaire reserve voor Elia via TeamWise.
  - o Via Nuhmeris worden ook een aantal projecten met betrekking tot **hernieuwbare energie** uitgevoerd, zoals de ontwikkeling van een PV-installatie te Beringen, deelname aan een onderzoek met betrekking tot diepe geothermie en een proof of concept met betrekking tot Local Energy Communities (LEC's).
  - o Tot slot heeft Nuhmeris een **industrieterrein en gebouw** te Beringen in portefeuille. Het terrein werd aangekocht met het oog op de ontwikkeling van een energiehub op de site. Bedrijven met warmtebehoevende processen kunnen zich hier vestigen en aansluiten op het proces van Biostoom Beringen waarbij groene warmte wordt opgewekt.

Ten slotte wil Nuhma ook burgers de kans geven om mee te investeren in haar hernieuwbare energieprojecten en op die manier de interesse, kennis en betrokkenheid voor hernieuwbare energieprojecten verhogen. Via de coöperatieve vennootschappen Limburg wind en Aspiravi Samen kan men investeren in de windprojecten op land van de Aspiravi-groep. Via ECO2050 betreft Nuhma ook burgers in offshore windenergie via de projecten van Z-Kracht. ECO2050 werd in 2019 gelanceerd en haalde meer dan 3 miljoen euro op bij het brede publiek.

In de loop van 2019 heeft Nuhma haar deelname in Senfal verkocht.

Conform de statutenwijziging van Nuhma in 2017 waarbij de vennootschapsvorm werd gewijzigd van een naamloze vennootschap (nv) naar een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (cvba) zullen de aandeelhouders van Nuhma – 42 Limburgse gemeenten en Laakdal – vanaf 2019 (gedeeltelijk) uit het variabel kapitaal van Nuhma kunnen treden. 4 gemeenten zijn hier in 2019 op ingegaan, de B-aandelen van Bree, Hoeselt, Heers en Kinrooi werden teruggenomen.

Actuele informatie over de participaties kan steeds op de website gevonden worden (www.nuhma.be).

b. Toelichting bij de cijfers en het resultaat van de periode van 1 januari 2019 tot 31 december 2019

Nuhma is een actieve holding of houdstermaatschappij, de vennootschappen waarin wordt geparticipeerd en waaraan desgevallend leningen worden verstrekt worden van nabij opgevolgd en begeleid. Dit gebeurt voornamelijk via deelname aan de raden van bestuur, werkgroepen, audit- en/of remuneratiecomités van de participaties.

Het geconsolideerd eigen vermogen na winstdeling bedraagt 404.771.259,63 euro. Dit eigen vermogen bestaat onder meer uit het opgevraagd kapitaal van de vennootschap voor een bedrag van 138.160.340 euro, herwaarderingsmeerwaarden ten bedrage van 65.627.625,69 euro, de geconsolideerde reserves voor een bedrag van 195.580.610,01 euro en tenslotte kapitaalsubsidies ter waarde van 5.402.683,93 euro.

Het geconsolideerd resultaat van het boekjaar bedraagt 28.096.140,87 euro. Het aandeel van derden in het geconsolideerd resultaat bedraagt 7.415.789,52 euro en het aandeel van de groep in het resultaat bedraagt 20.680.351,35 euro.

Het geconsolideerd balanstotaal bedraagt 606.614.798,67 euro. De solvabiliteit van de groep (eigen vermogen / totaal vermogen) bedraagt 66,72%.

* Nuhma houdt rechtstreeks slechts 0,06% in C-Power aan, Z-Kracht heeft via C-Power Holdco een materieel belang in C-Power.

c. Voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de vennootschap geconfronteerd wordt

In navolging van de wijzigingen in het GSC-beleid en de materiële schommelingen van de energieprijzen, blijft de raad van bestuur deze evoluties op de voet volgen. De raad van bestuur heeft de evaluatie gemaakt en is van mening dat er zich geen duurzame minderwaarde materialiseert op haar participaties.

Op technisch vlak zijn de vennootschappen in de groep uiteraard afhankelijk van het goed functioneren van hun installaties. Door preventief onderhoud en het aanleggen van de nodige voorzieningen voor grote onderhoudswerken, streeft men de grootst mogelijke continuïteit na van de operationele werking. Voor eventuele overige risico's en onzekerheden van de vennootschappen opgenomen in de consolidatie verwijzen wij naar hun specifieke verslaggeving.

Nuhma is onderworpen aan de algemene ondernemingsrisico's dewelke eigen zijn aan een investeringsmaatschappij. Wijzigingen in het wetgevend kader vormen voor Nuhma het grootste ondernemingsrisico. Uiteraard volgt de raad van bestuur de evoluties op de voet op, dit risico indachtig handelt de raad van bestuur ook steeds voorzichtig in haar investeringsbeslissingen. Tevens wijst de raad erop dat de vennootschap geen kredieten heeft aangeaan om haar participaties te verwerven of te behouden.

2. Belangrijke gebeurtenissen na het einde van het boekjaar

Na het einde van het boekjaar afgesloten op 31/12/2019, hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan.

Na de sluiting van de jaarrekening is de vennootschap onderhevig aan de maatregelen en gevolgen naar aanleiding van het Coronavirus. De raad van bestuur is van mening dat de continuïteit van de vennootschap evenwel niet in het gedrang komt en zij haar activiteiten kan voortzetten.

Voor eventuele belangrijke gebeurtenissen na het einde van het boekjaar, van de vennootschappen opgenomen in de consolidatie, verwijzen wij naar hun specifieke verslaggeving.

Deze gebeurtenissen beïnvloeden de jaarrekening voor het afgesloten boekjaar evenwel niet.

3. Omstandigheden die de ontwikkeling van de Vennootschap aanmerkelijk zouden kunnen beïnvloeden

Er zijn geen belangrijke omstandigheden die de ontwikkeling van de groep aanmerkelijk zouden kunnen beïnvloeden.

4. Werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling

Gedurende het afgelopen boekjaar werden er geen werkzaamheden verricht op het gebied van onderzoek en ontwikkeling. Voor eventuele overige werkzaamheden in dit gebied, van de

vennootschappen opgenomen in de consolidatie, verwijzen wij naar hun specifieke verslaggeving.

5. Verantwoording van de waarderingsregels

De waarderingsregels zijn opgesteld in de veronderstelling van continuïteit van de groep.

6. Bijkantoren

De groep beschikt niet over bijkantoren in België of het buitenland.

7. Gebruik van financiële instrumenten

De groep heeft geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten bedoeld in artikel 96, 8° van het Wetboek van Vennootschappen, of vanaf 1 januari 2020 artikel 3:6, 8° van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

8. Bijkomende werkzaamheden commissaris

In 2019 werden door de commissaris van de groep geen bijkomende werkzaamheden uitgevoerd.

9. Kwijting aan de bestuurders en de commissaris en slot vergadering

Wij verzoeken u kennis te nemen van het verslag van de commissaris over de geconsolideerde jaarrekening met betrekking tot het boekjaar van 01/01/2019 tot en met 31/12/2019, het ontwerp van de geconsolideerde jaarrekening goed te keuren. Tot slot verzoeken wij u kwijting te willen verlenen aan de bestuurders en de commissaris voor het uitoefenen van hun opdracht tijdens het voorbije boekjaar.

Gedaan op 22 april 2020 te Hasselt,